

Óli Jacobsen

Eitt 100 ára minni:

ISMAR JOENSEN POLITISKUR FANGI UNDIR KRÍGNUM

Í dag, 25. október, eru 100 ár síðani, at Ismar Joensen í Fuglafirði varð borin í heim. Framløga av bók um hann er í Ribarhúsi í Fuglafirði í dag kl. 17.

Elsa og Ismar

Bókin "Í skrift og talu" er eitt megnarverk, 300 síður í stórum broti og við permumynd, teknað av Ingálvi av Reyni. Her er savnaður ein hópur av tilfari um Ismar. Her er hansara lívssøga, og her er tilfar, sum hann sjálvur hevur lagt úr hondum, og talur, sum hann hevur hildið.

Ismar var tjóðskaparmaður um ein háls, og hesum daldi hann ikki fyri. Men her er lítið um politikk. Hinvegin er ein hópur um hansara andaligu sannføring og hansara evni sum yrkjari.

Synirnir Jóannes og Páll standa fyri útgvuni.

Í hesi grein verða bara onkur brot tikin burtúr, men bókin er avgjørt verd at ogna sær. Her er nakað fyri øll. Eisini eru í bókini hópur av áhugaverdum myndum.

Eini sermerkt hjún

Ismar var ein sermerktur persónur. Hann havi eg altíð kent. Kennskapurin man vera arvaður frá foreldrunum. Hjá Ismari og Elsu var eitt heim, har eg altíð havi følt meg væl, og har blíðskapur og hjartaligheit var framúr. Tað var sjáldan, at farið varð til

Fuglafjarðar uttan at vitja Ismar og Elsu.

Ismar giftist í 1950 við Elsu Leo úr Vági. Hetta man hava verið tað besta, sum er hent honum. Elsa var dóttir Poul Leo úr Sjúrhúsi í Vági, og konu

hansara Sannu. Vit báðir Poul gjørdust sera væl. Vit komu at kennast á ein heldur sjáldsaman hátt. Eg fór at rógva út í Fuglafirði í 1959. Var so ringur av sjóverki, at eg mátti fara heim til Ismar, sum seldi heilivág í handkeppi, at keypa sjóverkstablettir. Men har var eingin heima uttan Poul, sum ikki hevði atgongd til handilin. So eg fekk tablettir, sum hann sjálvur átti. Síðan tá gjørdust vit sera væl, og minnst eg Poul sum eitt framúr fitt og positivt menniskja. Tað sama kann sigast um Elsu. Hon var á mangan hátt ein mótsetningur hjá Ismari, men júst á ein hátt, sum gjørdi, at tey hóskaðu so væl saman. Elsa hevur eitt framúr milt sinnalag, og tað er ikki minst henni fyri at takka, at eg, saman við nógvum øðrum, altíð havi følt meg so væl inni hjá teimum. Hvussu sálarliga sterk hon er, sæst eisini av, at hon í fleiri mánaðir var um sonin Jóannes, tá ið hann var til viðgerð fyri

ógvuliga álvarsomu sjúku í Danmark. Tá ið hann skuldi avbyrgjast, fór hon við honum. Elsa hevur annars 100 ára føðingardag komandi januar.

Túrurin til Íslands, sum endaði í London

Foreldrini hjá Ismari vóru Eiðis-Jóhannus og Malena, úr Fuglafirði. Ismar byrjaði tíðliga handilslívið. Sum 15 ára gamal fór hann til Havnar at arbeiða í handlinum hjá Jóhannes Lambaa. Síðani var hann seinni til skips og fekst við ymiskt arbeiði. Millum annað var hann eitt skeið blaðmaður hjá Tingakrossi, málagninum hjá Sjálvstýris-flokkinum.

Men í 1941 hendi nakað, sum kom at hava avgerandi týðning fyri Ismar alt lívið. Hann fór saman við 250 øðrum froyingum til Íslands at byggja flogvøll fyri bretska hervaldið.

Í Íslandi blivu ymiskir trupulleikar, sum at ov lítið var av mati, og tað var eisini trupult at fáa pengar sendar heim til familjuna.

Ismar kom at taka sær av hesum málum vegna sínar starvsfelagar, millum annað við samráðingum við myndugleikarnar.

Onkursvegna er kuril komin í, tí knappliga ein dag verður Ismar handtikin av

bretsku hernaðarmyndugleikunum, og hann varð í skundi sendur til Bretlands við skipi. Har var hann meira ella minni í varðhaldi og var ofta til avhoyringar. Men her var eftir øllum at døma einki grundarlag fyri nakrari skuldseting, og eingin ákæra varð reist.

Hann kom til London, og stutt eftir bleiv hann sjúkur og bleiv innlagdur á sjúkrahús í fleiri mánaðir. Tá hendi tað, sum hann ofta greiddi frá á møtum, at ein kvinna vitnaði fyri honum, og hann bleiv umvendur. Hetta broytti restina av hansara lívi.

Ein trupulleiki var eisini, at tey avvarðandi heima vistu einki um, hvat ið var hent Ismari. Hetta gjørdi, at Ismar bleiv løgtingsmál. Pápi hansara, Jóhannus, sendi eitt bræv til amtmannin at fregnast, hvat ið var blivið av soninum. Hetta kom eisini til viðgerðar á tingi, sum tað sæst í Løgtingstíðindum.

Hetta frættist sjálvsagt í Føroyum, so einaferð kom Thorstein Petersen á vitjan á sjúkrahúsinum á veg heim úr Amerika, har hann hevði verið í politiskum ørindum.

Men nú varð skipað fyri, at Ismar skuldi sleppa heim til Føroya. Heimferðin var við sluppini Elini úr Vági. Og sum um Ismar ikki hevði upplivað nóg mikið, so varð Smiril bumbaður á veg úr Vági til Havnar.

Reinsaður fyri skuldseting í rættarmáli

Henda søgan um Ismar vakti nógvans ans. Í Fuglafirði var hann biðin um at greiða frá sínum upplivingum í dansistovuni, har tað

Elsa í handlinum, har hon eisini hevði hondkeypssølu frá apotekinum. Heru skuffir og vekt, sum ikki er í handlumi dag.